

Kommun- och regionavdelningen

26.6.2024

Till kommunstyrelserna

BESLUT OM ÄNDRING AV STATSANDELEN FÖR KOMMUNAL BASSERVICE FÖR 2024

Finansministeriet ändrar beslutet av den 21 december 2023 om statsandelen för kommunal basservice för 2024 (VN/35660/2023) på följande grunder.

1. Återföring av oanvänt anslag under statsbudgetens moment 28.90.31 (Ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar)

I statens andra tilläggsbudget för 2024 görs i statsandelen för kommunal basservice ett tillägg på 9 947 000 euro. Tillägget hänför sig till en återföring av anslag för sammanslagningsunderstöd för kommuner som har en svår ekonomisk situation enligt 56 a § i kommunstrukturlagen (1698/2009), för i 41 § i kommunstrukturlagen avsedda sammanslagningsunderstöd enligt prövning till kommuner och för ersättning för förlorade statsandelar enligt 44 § i den lagen och vilka anslag blivit oanvända 2023 under moment 28.90.31 (Ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar).

Ett belopp som motsvarar det sammanlagda beloppet av sammanslagningsunderstöd enligt prövning dras enligt 56 a § i kommunstrukturlagen av från statsandelen enligt lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021). Minskningen av statsandelen är lika stor per invånare i alla kommuner. Om det belopp som har reserverats för sammanslagningsunderstöd enligt prövning inte används i sin helhet under finansåret, ska det återstående beloppet betalas tillbaka till kommunerna som en lika stor andel per invånare under året efter finansåret.

När kommuner går samman kan enligt 41 § i kommunstrukturlagen ett sammanslagningsunderstöd enligt prövning betalas till den nya kommun som bildas. Statsrådet beslutar om beviljande av ett sammanslagningsunderstöd enligt prövning i samband med beslutet om ändring av kommunindelningen. Ett belopp som motsvarar det sammanlagda beloppet av de sammanslagningsunderstöd enligt prövning som avses i 41 § i kommunstrukturlagen dras enligt 59 § i kommunstrukturlagen av från den statsandel som avses i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021). Minskningen av statsandelen är lika stor per invånare i alla kommuner. Om det belopp som har reserverats för sammanslagningsunderstöd inte används i sin

helhet under finansåret, ska det återstående beloppet betalas tillbaka till kommunerna som en lika stor andel per invånare under året efter finansåret.

Under moment 28.90.31 i statsbudgeten 2023 (Ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar) hade reserverats 5 500 000 euro för kommunernas sammanslagningsunderstöd enligt prövning enligt 41 § i kommunstrukturlagen samt för ersättningar för minskade statsandelar enligt 44 § och 5 500 000 euro för sammanslagningsunderstöd enligt 56 a § i kommunstrukturlagen till kommuner i en svår ekonomisk ställning.

Statsrådet beslutade den 11 juni 2020 om sammanslagning av Kankaanpää stad och Honkajoki kommun från början av 2021 (VM/2020/101). I samband med detta beslutade statsrådet att bevilja den nya staden Kankaanpää sammanlagt 3 500 000 euro i sammanslagningsunderstöd enligt prövning. Enligt kommunstrukturlagen kan utbetalningen av sammanslagningsunderstöd enligt prövning delas upp under en period på högst tre år.

Enligt finansministeriets beslut av den 23 mars 2021 betalas till Kankaanpää stad ett sammanslagningsunderstöd på 1 400 000 euro 2021, 1 050 000 euro 2022 och 1 050 000 euro 2023. Kankaanpää stad får också under åren 2021–2024 sammanlagt 8 028 euro i ersättning för de minskade statsandelarna, vilket gör 2 007 euro per år.

Under momentet blev kvar 5 497 000 euro i oanvända understöd enligt 41 § och ersättningar enligt 44 § samt 4 450 000 euro i oanvända understöd enligt 56 a § i kommunstrukturlagen. År 2023 blev det sammanlagt 9 947 000 euro i anslag som hade överförts från momentet för kommunal basservice oanvända under moment 28.90.31.

2. Precisering över de kostnader för social- och hälsovården och räddningsväsendet som överförts från kommunerna till välfärdsområdena

I 57 § 3 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) ingår bestämmelser om justering av kalkylerna för överföring av finansieringen i samband med reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet. Kalkylerna utförs på nytt på basis av medeltalet av de slutliga kommunspecifika kostnadsuppgifterna som Statskontoret samlar in för 2021 och 2022 och inkomstuppgifterna för 2022. De justerade kalkylerna kommer att utgöra grunden för de kommunspecifika statsandelarna från och med 2024.

I statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice (1393/2022, 7 § ändrad genom 885/2023) finns därtill bestämmelser om rättelse av de bokslutsposter som avsevärt snedvrider uppgifterna i överföringskalkylen. Om det på riksnivå till följd av justeringen har överförts mindre inkomster från kommunerna än kostnader, ska det enligt 57 § 4 mom. i lagen om statsandel för

kommunal basservice, dras det belopp som motsvarar skillnaden av från den statsandel som beviljas kommunerna.

De nettokostnader för social- och hälsovården och räddningsväsendet enligt kommunernas bokslutsuppgifter för 2022 och 2021 som utgör grunden för välfärdsområdenas finansiering har preciserats enligt beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning av beslut om statsandelen för kommunal basservice för 2024 och av beslut om finansiering till välfärdsområdena för 2024 och med anledning av andra rättelser av fel i de uppgifter som ligger till grund för besluten.

De kostnader som överförs från kommunerna till välfärdsområdena och som utgör grunden för finansieringen är sammanlagt 559 000 euro större än de kostnader som ligger till grund för besluten om kommunernas statsandelar för 2024. Således ska beslutet ändras så att överföringen av finansiering från statsandelen för kommunal basservice till välfärdsområdenas finansiering (moment 28.89.31) höjs med 559 000 euro, vilket minskar statsandelen för kommunal basservice.

3. Justering av hemkommunersättningens grunddel för 2024

Enligt 35 § i lagen om statsandel för kommunal basservice beslutar finansministeriet före utgången av året före finansåret om beloppet av hemkommunersättningens grunddel. Grunddelen för 2024 baserar sig på de faktiska nettokostnaderna för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen 2022. Kostnadsuppgifterna består delvis av de serviceklassspecifika bokslutsuppgifter som kommunerna lämnat till Statskontoret och delvis av kostnadsuppgifterna enligt Utbildningsstyrelsens uppgiftssamling.

Finansministeriet har upptäckt fel i insamlingen av uppgifter för det kostnadsunderlag som används vid beräkningen av hemkommunersättningens grunddel. Dessa fel påverkar den fastställda hemkommunersättningens grunddel för 2024. En del av försäljningsintäkterna har beaktats felaktigt två gånger i kostnadsunderlaget, likaså fattades det vissa köp av tjänster.

Finansministeriet justerar genom ett separat beslut beloppet av hemkommunersättningens grunddel för 2024 (VN/35561/2023). Den nya grunddelen för 2024 är 7 880,65 euro. Hemkommunersättningarna enligt den nya grunddelen betalas ut från och med betalningsposten i augusti.

Rättslig grund:

Lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021), 45 §

Beslut:

Finansministeriet beslutade i dag ändra beslutet om statsandel för kommunal basservice för 2024 på basis av statens andra tilläggsbudget för 2024:

- I enlighet med motiveringen ovan ska anslaget för sammanslagningsunderstöd (1,80 euro per invånare) betalas tillbaka.
- På basis av preciseringen av de kostnader för social- och hälsovården och räddningsväsendet som överförts från kommunerna till välfärdsområdena ändras beloppet av den tilläggsöverföring av finansieringen som föranleds av justeringen i efterhand och de kommunspecifika finansieringsposter som jämnar ut konsekvenserna av social- och hälsovårdsreformen.

Ändringarna beaktas i ökningarna och minskningarna av statsandelen.

Ändringarna iakttas från och med posten för utbetalning av statsandelarna för kommunal basservice i augusti 2024. Den statsandelskalkyl för 2024 som uppdaterats i enlighet med detta beslut och genom ändringarna i det separata beslutet om justering av hemkommunsersättningens grunddel finns att få på finansministeriets webbplats: <https://vm.fi/valtiosuuslaskelmia>.

Beslutens inverkan på den statsandel för kommunal basservice som kommunen beviljats och på hemkommunsersättningen framgår av bilaga 1.

Helsingfors den 26 juni 2024

Kommun- och regionminister

Anna-Kaisa Ikonen

Finansexpert

Lauri Piirainen

Anvisning om begäran om omprövning

Om en kommun är missnöjd med ett beslut som gäller den av finansministeriet beviljade statsandelen för kommunal basservice, har kommunen med stöd av 51 § i lagen om statsandel för kommunal basservice rätt att inom tre månader från delfåendet av beslutet skriftligen begära omprövning hos finansministeriet. Anvisningen om hur man begär omprövning finns i bilaga 2 till detta beslut.

Bilagor

Betalningsspecifikation (bilaga 1)
Anvisning om begäran om omprövning (Bilaga 2)

För kännedom

Finansministeriet/Utvecklings- och förvaltningsfunktionen
Undervisnings- och kulturministeriet
Social- och hälsovårdsministeriet
Utbildningsstyrelsen
Finlands Kommunförbund